

Region Midtjylland **Byggereregulativ**

Godkendt af Regionsrådet den 24. januar 2024

Byggeregulativet er revideret af:

Juridisk Kontor, Regionssekretariatet
Regnskab, Koncernøkonomi
Byggeri og Ejendomme, Koncernøkonomi

Følgegruppen var med repræsentation af:

Aarhus Universitetshospital	<i>Ib Grønlund Sørensen, Projektchef</i>
Hospitalsenhed Midt	<i>Jeppe Juhl Hansen, Projektchef</i>
Regionshospitalet Gødstrup	<i>Asgar Schou, Projektdirektør</i>
Regionshospitalet Horsens	<i>Bjarne Tang Lauridsen, Projektchef</i>
Regionshospitalet Randers	<i>Andreas Hovmark, Projektleder</i>
Psykiatrien	<i>Trine Christensen, Projektleder</i>
Sundhedsplanlægning	<i>Jane Vestergaard Brandstrup, Chefkonsulent</i>

Layout:

Byggeri og Ejendomme, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	6
1.1	Baggrund og formål.....	6
1.2	Byggepolitisk målsætning	6
1.3	Byggeregulativets anvendelsesområde	7
1.3.1	Generelt	7
1.3.2	Kvalitetsfondsprojekter samt projekter med anden ekstern finansiering	7
1.3.3	Lejede og leasede arealer	7
2.	Organisering	9
2.1	Region Midtjylland - organisation.....	9
2.2	Bygherrefunktion	9
2.2.1	Generelt	9
2.2.2	Opgaver og ansvar for bygherrefunktionen.....	9
2.2.3	Bygherrefunktionens organisatoriske placering	9
2.2.3	Den praktiske varetagelse af bygherrefunktionen	10
2.3	Byggesagens parter	10
3.	Beslutningsproces	12
3.1	Beslutningsproces – politisk niveau	12
3.1.1	Mindre byggeopgaver – anlægsudgift op til 10 mio. kr.	13
3.1.2	Større byggeopgaver – anlægsudgifter på 10 mio. kr. og derover	14
3.1.3	Særligt for de allerstørste anlægsprojekter	15
3.1.4	Generelt om kompetence og anvisningsret	15
3.1.5	Underskrift	15
4.	Udbudsregler og udbudsprocedurer	16
4.1	Udbudsregler	16
4.1.1	Beregning af kontraktværdien	16
4.2	Rådgivningsydelser	17
4.2.1	Rådgiverkontrakter, særregel.....	18
4.2.2	Delydelser	18
4.3	Varekøb	18
4.4	Entrepriser	18
4.4.1	Entreprisekontrakter, særregel.....	20
4.4.2	Delydelser	20
4.5	Fastlæggelse af udbudsprocedure og -form	21
5.	Økonomistyring	22
5.1	Økonomi	22
5.1.1	Generelt	22
5.2	Anlægsbevilling	22
5.3	Økonomistyring	22
5.3.1	Økonomisk kontrol og rapportering	22
5.3.2	Anlægsregnskab	22
5.3.3	Indeksregulering af anlægsbudgettet og entreprisensummen	23
5.4	Ansvar og kompetence	23

6. Henvisninger	24
-----------------------	----

1. Indledning

1.1 Baggrund og formål

Region Midtjyllands Byggeregulativ indeholder retningslinjer for, hvorledes byggesager i regionen gennemføres. Retningslinjerne skal medvirke til at opnå en ensartet styring og fælles principper for bygningsområdet og dermed sikre resultater, der er i overensstemmelse med de opstillede forventninger. Byggeregulativet definerer hvor bygherrefunktionen, der varetager planlægning og styring af byggeprojekterne, er placeret internt i organisationen.

Gennemførelse af byggeopgaver skal ske under iagttagelse af Region Midtjyllands generelle bevillingsregler og i overensstemmelse med bestemmelserne i regionens delegerings- og kompetencefordelingsregler.

Byggeregulativet opdateres som hovedregel i løbet af hver regionsrådsperiode. Denne version afspejler en tid, hvor byggebranchen er præget af ændringer som følge af nye aftalegrundlag og dermed ændrede relationer og forventninger til samarbejdet mellem rådgiver, entreprenør og bygherre.

Ligeledes har bæredygtighed i bred forstand været med til at sætte en samfundsdagsorden. Region Midtjylland har således siden seneste version af Byggeregulativet vedtaget "Strategi for Bæredygtighed 2030", hvori der bl.a. stilles krav til bæredygtighed i udbud af byggeopgaver.

Udviklingen i samfundet og blandt vores samarbejdspartner går hurtigt for at svare på denne bæredygtighedsdagsorden, og det stiller krav til os som bygherre om en agilitet i forhold til f.eks. løbende skærpet lovgivning, nye byggematerialer og -metoder, samt en generelt større ressourcebevidsthed.

Dette har affødt indarbejdelse af nye afsnit om bl.a. totaløkonomi og bæredygtighed i byggeriet – og har samtidigt betydet, at en række afsnit, der afspejlede generelle branchestandarder og national lovgivning ikke længere er indeholdt. Der henvises i stedet til disse hos relevante eksterne aktører, hvor materialet løbende er ajourført.

1.2 Byggepolitisk målsætning

Den samlede ejendomsportefølje er en væsentlig ressource, der skaber de fysiske rammer for regionens kerneydelser. Det betyder for:

- Sundhedsområdet: Regionens ejendomme skal understøtte et sundhedsvæsen på patientens præmisser.
- Socialområdet: Regionens ejendomme skal understøtte borgeren som aktiv medborger.

De overordnede mål for den administrative håndtering af Region Midtjyllands bygninger og byggeopgaver kan beskrives under følgende temaer:

- Regionsrådet skal rådgives og vejledes kvalificeret og professionelt i alle spørgsmål om byggeri og bygninger i regionen.
- Region Midtjylland skal som bygherre og ejendomsejer agere professionelt, pålideligt og troværdigt.
- Løsninger skal vise, at helhedstænkning er anvendt, herunder at funktionalitet og patientsikkerheder er vurderet op imod de langsigtede økonomiske konsekvenser af valg af løsninger.
- Region Midtjyllands bygninger skal anvendes optimalt i relation til de funktioner, som bygningerne danner ramme om.
- Byggeriet skal tilrettelægges optimalt i henseende til anvendelse og drift, herunder skal det overvejes, hvordan byggeriet kan gøres fleksibelt, så evt. fremtidige ændringer i anvendelse, teknologi eller arbejdsgange kan rummes med lavest mulige ressourceforbrug.
- Region Midtjyllands ejendomme skal vedligeholdes, så bygningernes brugsværdi sikres bedst muligt, så de fysiske rammer og tilknyttede servicefunktioner understøtter kerneforretningen.
- Der skal ved renovering og nybyggeri være fokus på at etablere gode rammer for facilities management, arbejdsmiljø og indeklima.
- Bygningsmassen skal dokumenteres fortløbende og i et omfang, så der til stadighed sikres overblik over bygningsmassens størrelse, tilstand, anvendelse og investeringsbehov.

Region Midtjyllands "Strategi for bæredygtighed 2030" er konkretiseret i forhold til byggeri i "Designguide for bæredygtigt byggeri", som blev politisk godkendt i Regionsrådet september 2022 med "*følg* eller *forklar*" status.

1.3 Byggeregulativets anvendelsesområde

1.3.1 Generelt

Byggeregulativet gælder for alle regionens bygge- og anlægsopgaver, hvortil der knyttes en anlægsbevilling.

For øvrige arbejder, herunder sædvanlige driftsopgaver, som afholdes over den løbende drift, skal udbuds- og tilbudslovens regler overholdes.

Regionens projekter med en anslået entreprisensum over 20 mio. kr. ekskl. moms er omfattet af "Bekendtgørelse om kvalitet, OPP og totaløkonomi i offentligt byggeri, BEK 1179 af 4.10.2013", hvilket betyder at totaløkonomiske vurderinger i relevant omfang skal indgå i beslutningsprocesserne. Herunder skal der i relevant omfang indgå overvejelser om offentlig-private partnerskaber (OPP) eller på anden vis vurderes, hvordan den bedste sammenhæng mellem økonomi og kvalitet opnås.

1.3.2 Kvalitetsfondsprojekter samt projekter med anden ekstern finansiering

For de byggerier der finansieres af Statens Kvalitetsfond, er der udarbejdet særlige Styringsmanualer, der er tilvejebragt på foranledning af det tidligere Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Tilsvarende skal der i forbindelse med anden ekstern finansiering eller donation anvendes styringsmanual udarbejdet i forbindelse med godkendelse af finansieringen.

1.3.3 Lejede og leasede arealer

Byggeregulativets anvendelsesområdet er afgrænset til projekter, hvor Region Midtjylland selv er bygherre,

men det er generelt vigtigt også at være opmærksom på den del af ejendomsmassen, der er lejet eller erhvervet gennem f.eks. OPS- eller OPP-aftaler.

Når der indgås væsentlige lejekontrakter, bør det vurderes, om opgaven kan markedsudsættes svarende til et byggeprojekt af samme størrelse.

Der bør være opmærksomhed på karakteren af bygningsbehovet og permanensen, når der træffes beslutning om et byggeprojekt; kan opgaven løses mere fordelagtigt ved leje eller på anden vis, og kan en vurdering af evt. risici og totaløkonomi give en indikation af, om behovet mest optimalt løses ved om-, nybyggeri eller ved indgåelse af aftale med ekstern part.

2. Organisering

2.1 Region Midtjylland - organisation

Region Midtjylland bygger på et fælles ledelses- og styringsgrundlag, herunder fælles mission, vision, værdier og strategispør, der er med til at sikre et fast, fælles fundament for hele organisationen.

Den interne organisering i områder og enheder fremgår af et selvstændigt dokument, som kan findes på Region Midtjyllands hjemmeside:

<https://www.rm.dk/siteassets/om-os/organisation/organisationsplan/organisationsplan/1774-organisationsplan.pdf>

2.2 Bygherrefunktion

2.2.1 Generelt

Region Midtjyllands bygherrefunktion varetages af den administrative enhed eller den stabsfunktion, hvorunder den givne byggeopgave hører. Til ethvert projekt uanset størrelse, forankring og finansiering skal der entydigt være udpeget en bygherre.

2.2.2 Opgaver og ansvar for bygherrefunktionen

Varetagelsen af bygherrefunktionen indebærer blandt andet at sikre:

- At byggeopgaven er forankret i områdets faglige planlægning.
- At byggeopgaven behandles politisk i overensstemmelse med nærværende regulativ, herunder udarbejdelse af beslutningsgrundlag med indstillinger.
- At byggeopgavens bevillingsmæssige forudsætninger er rettidigt til stede.
- At øvrige relevante parter inddrages rettidigt i byggeprocessen.
- At bygherres driftsorganisation inddrages på rette tidspunkt, så der sikres inddragelse af relevant viden og en god overgang til driften efter endt byggeri.
- At der rapporteres om økonomi og risici.
- At byggeopgaven afsluttes med udarbejdelse af anlægsregnskab.
- At eksterne rammebetingelser, herunder relevante EU-direktiver og national udbuds- og tilbudslovgivning, overholdes.
- At byggeopgavens juridiske dokumenter tilvejebringes, herunder:
 - byggetilladelse og ibrugtagningstilladelse.
 - rådgiverkontrakter inkl. eventuel forsikring og sikkerhedsstillelse.
 - entreprenørkontrakter inkl. eventuel forsikring og sikkerhedsstillelse.

2.2.3 Bygherrefunktionens organisatoriske placering

Bygherrefunktionens varetagelse vil altid være knyttet til Region Midtjyllands organisatoriske opbygning. I henhold til Organisationsplan for Region Midtjylland, maj 2023, vil bygherrefunktionen organisatorisk være placeret således:

- Hospitalsledelsen på det hospital, hvor projekter inden for somatikken, psykiatrien og præhospitalet gennemføres.

- Socialledelsen for projekter i relation til det sociale område.
- Koncernøkonomi for projekter i relation til lægehuse m.m.
- Regionssekretariatet for projekter på regionshusene.

2.2.3 Den praktiske varetagelse af bygherrefunktionen

Den enkelte driftsenheds ledelse tilrettelægger selv, hvordan de praktiske opgaver i forbindelse med varetagelsen af bygherrefunktionen løses, under hensyntagen til fælles standarder og aftaler. Stabs- og interne specialistfunktioner vil kunne inddrages.

Hvis ikke andet aftales, er ansvar og bygherrefunktion placeret som vist i følgende figur:

Faser	Hospitaller *	Socialområdet	Regionshuse	Lægehuse
Planlægning:				
- programmering	HL	SL	RS	KØ
- politisk behandling	SUPL	SL	RS	KØ
-projektforslag	HL	KØ	RS	KØ
-politisk behandling	SUPL	KØ	RS	KØ
Anlæg:				
-udbud	HL	KØ	RS	KØ
-kontrakt	HL	KØ	RS	KØ
-udførelse	HL	KØ	RS	KØ
-anlægsregnskab	HL	KØ	RS	KØ
-politiskbehandling af anlægsregnskab	KØ	KØ	KØ	KØ

*Omfatter de somatiske hospitalsenheder, Psykiatrien samt Præhospitalet. Særligt for Sundhedshusene, der hører under de enkelte somatiske hospitaler, vil det indledende ideoplæg enten kunne henhøre under HL, SUPL eller KØ. Dette aftales i det enkelte projekt.

HL – Hospitalsledelsen

SL – Socialledelsen

KØ – Koncernøkonomi

RS – Regionssekretariatet

SUPL - Sundhedsplanlægning

2.3 Byggesagens parter

En byggesag vil normalt involvere mange parter. Disse parter vil have forskellige roller, der kan variere i byggeprocessens forløb.

Nedenfor er oplistet en række af de parter, der vil være involveret.

INTERNE PARTER I REGIONEN
<p>Regionsråd</p> <p>Forretningsudvalg</p> <p>Stående udvalg f. eks. Udvalget for Bæredygtighed, Teknologi og Anlæg</p> <p>Direktion</p> <p>Stabs- og fællesfunktioner (Sundhedsplanlægning, Koncernøkonomi, IT-afdelingen, Indkøb og Medicoteknik m.v.)</p> <p>Projektejer/driftenhed (hospitaller, sociale institutioner, stabsfunktioner m.m.)</p> <p>Projektorganisation</p> <p>Kommende brugere, herunder både patienter og pårørende – samt personale fra klinikken, teknisk afdeling, it m.v.</p> <p>Etc.</p>
EKSTERNE PARTER
<p>Funktionsplanlægger</p> <p>Bygherrerådgiver</p> <p>Juridisk rådgiver</p> <p>Projektrådgiver</p> <p>Entreprenører/leverandører</p> <p>Etc.</p>

Det skal fremgå af redegørelsen for projektorganisationen, som er en del af ideoplægget, hvilken rolle de involverede parter har i et givet projektforløb.

3. Beslutningsproces

Beslutningsprocessen for byggeopgaver kan opdeles i:

- Beslutninger på politisk niveau.
- Beslutninger på andre niveauer.

Førstnævnte behandles i det efterfølgende afsnit 3.1, mens det andet punkt fastlægges konkret i projektbeskrivelsen for de enkelte projekter.

Bevillings- og kompetencereglerne fremgår af det årlige budget.

3.1 Beslutningsproces – politisk niveau

Investeringsplansniveau

Der udarbejdes årligt en investeringsplan for henholdsvis sundhedsområdet og socialområdet som en del af regionens samlede budget. Heri optages igangværende og kommende anlægsprojekter på basis af regionsrådets beslutninger, og anlægsrammen for den kommende periode prioriteres med angivelse af budgetår + overslagsår.

For at et anlægsprojekt kan søges indarbejdet i investeringsplanen, skal der foreligge en faglig argumentation (klinisk, byggefaglig, lovgivningsmæssig eller andet, samt overvejelser om arealforvaltning/-anvendelse) for projektets nødvendighed, samt overvejelser om økonomisk business case og totaløkonomi. Eventuelle alternativer skal belyses, herunder konsekvenser ved gennemførelse af de forskellige alternativer samt et 0-scenarie, hvor anlægsinvesteringen ikke gennemføres. Dokumentationen vil indgå som administrativ baggrundsinformation ved udarbejdelse af dagsordenspunkter, og i relevant omfang udgøre bilag til det politiske niveau i forbindelse med udarbejdelse af nye investeringsplaner. Dermed vil materialet ikke nødvendigvis blive politisk behandlet på enkeltsagsniveau, men indgå i et samlet materiale i forbindelse med budgetprocessen.

Der må fortsat forventes behov for en agil tilgang til pludseligt opståede behov og uforudseelige projekter/investeringer. Det kan således undtagelsesvist blive nødvendigt at behandle anlægsprojekter, som ikke er indeholdt i den godkendte Investeringsplan.

Oplæg for fagudvalg

Når planlægningen af et nyt anlægsprojekt over 50 mio. kr. starter, skal de(t) relevante fagudvalg involveres forud for selve bevillingsprocessen. Det samme kan gøre sig gældende for mindre projekter med principiel karakter eller særligt politisk fokus. Formålet er, at det politiske niveau tidligt får mulighed for at drøfte ønsker til projektindhold og proces. Der kan f.eks. være særlige ønsker om øget brugerinddragelse eller indsatsområder i projektet, eller ønsker til en særlig profil for projektet – f.eks. bæredygtighed, sundhedsinnovation, ny teknologi, rekruttering, særlige patienthensyn, gennemførelse af arkitektkonkurrence m.v.

Projekterings- og anlægsbevilling

Byggeopgaver, der er omfattet af byggeregulativet, opdeles i to kategorier:

- Mindre byggeopgaver med en samlet anlægsudgift indeholdende håndværkerudgifter og rådgivningsomkostninger på op til kr. 10 mio. ekskl. moms.
- Større byggeopgaver med en samlet anlægsudgift indeholdende håndværkerudgifter og rådgivningsomkostninger på kr. 10 mio. ekskl. moms og derover.

For at kunne ansøge om en bevilling skal der foreligge et idéoplæg.

For projekter op til 10 mio. kr. er idéoplægget grundlaget for en samlet bevillingsansøgning til færdigprojektering og udførelse af projektet.

For projekter over 10 mio. kr. vil idéoplægget være basis for en projekteringsbevilling, der skal afholde udgifter frem til og med projektforslag. Mellem godkendelse af idéoplægget og projektforslaget kan der være behov for at fremlægge enten konkurrenceprojekt eller dispositionsforslag til politisk godkendelse, alt efter udbudsform.

Projektforslaget skal fremlægges til politisk godkendelse, for at kunne ansøge om en anlægsbevilling til selve udførelsen af byggeprojektet. Der kan som hidtil være undtagelser for større projekter med lav kompleksitet, f.eks. kloakreovering eller vinduesudskiftning, hvor der på baggrund af idéoplægget kan søges samlet til både projektering og anlæg, selv om det samlede budget er over 10 mio. kr., ligesom fx totalentrepriser kan have et andet udbudsforløb.

Nedenfor er beslutningsprocessen for hver af kategorierne illustreret skematisk med kommentarer tilknyttet.

3.1.1 Mindre byggeopgaver – anlægsudgift op til 10 mio. kr.

Fag-, stor- og hovedentreprise samt totalentreprise.

HOVEDFASER	DIREKTION	FAGUDVALG samt FORRETNINGSUDVALG ¹⁾	REGIONSRÅD
Idéoplæg ²⁾	Indstilling	Indstilling	Beslutning

Note 1): Ved "fagudvalg" forstås hhv. ressortudvalget (Hospitalsudvalget, Psykiatri- og Socialudvalget eller Udvalget for Nære Sundhedstilbud) og Udvalget for Bæredygtighed, Teknologi og Anlæg.

Note 2): Anlægsbevilling forudsættes givet i forbindelse med behandling af idéoplæg.

Ved de mindre byggeopgaver beskrives projektet udførligt allerede i idéoplægget, og der forelægges derfor ikke yderligere projektmateriale til særskilt politisk behandling.

3.1.2 Større byggeopgaver – anlægsudgifter på 10 mio. kr. og derover

A. Fag-, stor- eller hovedentreprise.

HOVEDFASER	DIREKTION	FAGUDVALG samt FORRETNINGSUDVALG	REGIONS RÅD
Idéoplæg ¹⁾³⁾	Indstilling	Indstilling	Beslutning
Konkurrenceprojekt eller dispositionsforslag ⁴⁾	Indstilling	Indstilling	Beslutning
Projektforslag ²⁾³⁾	Indstilling	Indstilling	Beslutning

Note 1) Der ansøges om anlægsbevilling til projektering og øvrig rådgivningsbistand til og med projektforslag.

Note 2) Der ansøges om anlægsbevilling til gennemførelse af resterende rådgivningsydelser samt udførelse.

Note 3) For opgaver med lille kompleksitet og stor volumen, kan det være hensigtsmæssigt at søge om en samlet anlægsbevilling på basis af idéoplægget. Ved fravigelse skal det fremgå, at der samlet søges anlægsbevilling til den resterende rådgivning samt udførelse ved beslutning i regionsrådet.

Note 4) Er ikke relevant i alle sager, aftales ifm. behandling af projekteringsbevilling.

B. Totalentreprise samt øvrige projektformer, der sigter mod et øget/tidligere samarbejde mellem projekterende og udførende parter.

HOVEDFASER	DIREKTION	FAGUDVALG samt FORRETNINGSUDVALG	REGIONS RÅD
Idéoplæg ¹⁾	Indstilling	Indstilling	Beslutning
Byggeprogram ^{2a)}	Indstilling	Indstilling	Beslutning
Dispositionsforslag ^{2b)}	Indstilling	Indstilling	Beslutning

Note 1) Der ansøges om bevilling til gennemførelse af totalentrepriseudbud m.v., herunder udarbejdelse af udbudsgrundlag. Udbudsgrundlaget kan bestå af a) et byggeprogram eller b) et dispositionsforslag evt. udvidet på visse områder.

Note 2) a. Ved udbud på grundlag af et byggeprogram foreligger der ved afslutningen af totalentrepriseudbuddet eller lign. et konkurrenceforslag fra totalentreprenøren/ den bydende.

Der ansøges i denne situation om anlægsbevilling på baggrund af dette konkurrenceforslag/dispositionsforslag med tilhørende anlægsbudget.

b. Ved udbud på grundlag af et dispositionsforslag ansøges der om anlægsbevilling til

den videre projektering og udførelse på grundlag af dette anlægsbudget.

dispositionsforslag med tilhørende

Efter regionsrådets behandling af dispositionsforslaget samt tilhørende anlægsbevilling vil der blive gennemført et udbud på grundlag af det godkendte dispositionsforslag.

3.1.3 Særligt for de allerstørste anlægsprojekter

Ved større og komplekse anlægsprojekter, normalvis med samlet bevillingsmæssig ramme i størrelsesorden 0,5 mia. kr. og opefter, skal det fremadrettet indstilles i det enkelte projekt, at der etableres direkte politisk deltagelse, ved indstilling om udpegning af 2 medlemmer fra Udvalget for Bæredygtighed, Teknologi og Anlæg til at indgå i projektets bedømmelsesudvalg.

Der skal ligeledes for de største/mest komplicerede anlægsprojekter tilknyttes et såkaldt "tredje øje". "Det tredje øje" er en ekstern instans, som på vegne af regionsrådet løbende foretager en uvildig vurdering og kontrol af projektets udvikling og fremdrift på områderne tid, økonomi, risiko og kvalitet. "Det tredje øje" skal i den sammenhæng varetage Region Midtjyllands interesser som tilsynsfunktion i forhold til projektet og de involverede parter og således medvirke til at sikre, at projektet realiseres inden for den fastlagte kvalitet, tid og økonomi.

"Det tredje øje" skal yderligere bidrage med bistand og sparring om relevante emner til projektets ledelse, for dermed at medvirke til at forbedre projektet og skabe værdi.

3.1.4 Generelt om kompetence og anvisningsret

Regionsrådets godkendelse kræves ved ændringer i byggeopgaven, der medfører, at byggeopgaven opfylder et andet behov eller en anden funktion end forudsat i det godkendte grundlag, eller hvis opgavens omfang ændres væsentligt.

Såfremt licitationsresultatet ikke muliggør løsning af byggeopgaven inden for den fastsatte bevilling forelægges sagen for relevante udvalg med henblik på samlet fornyet forelæggelse for regionsrådet.

Godkendelse af et licitationsresultat, der muliggør en løsning af byggeopgaven inden for den fastsatte bevilling, varetages af bygherren.

Godkendelse af prækvalifikation sker administrativt af projektejereren såfremt andet ikke beslutes i den konkrete sag.

3.1.5 Underskrift

Underskrift af rådgiveraftaler, entreprisaftaler, accepter og aftalesedler foretages af bygherren jævnfør pkt. 2.2.3. Den pågældende ledelse vil kunne delegerede underskrifts- kompetencen til et andet led i sin organisation, eventuelt i form af et delegeringsnotat.

4. Udbudsregler og udbudsprocedurer

4.1 Udbudsregler

Følgende væsentlige udbudsregler er gældende for regionernes udbud af tjenesteydelser i form af rådgivning, varekøb samt bygge- og anlægsarbejder.

- Udbudsloven, der trådte i kraft pr. 1. januar 2016.
- Tilbudsloven - den nye udbudslov ophæver afsnit II i tilbudsloven.

For nærmere vurdering af hvilke regler, der aktuelt skal anvendes, er det væsentligt at skelne, om en ydelse kan betragtes som en tjenesteydelse, et varekøb eller et bygge- og anlægsarbejde:

En tjenesteydelse er

f.eks. rådgivning af forskellig karakter, projektering, byggeledelse, konsulenttydelser, undersøgelser samt en række opgaver vedrørende drift og vedligeholdelse.

Et varekøb er

f.eks. indkøb af inventar eller udstyr/apparatur samt indkøb af diverse forbrugsvarer.

Et bygge- og anlægsarbejde er

f.eks. entreprenørydelser, håndværkerarbejde.

De ovenfor angivne regelsæt omtaler en række tærskelværdier for værdien af de ydelser, som skal udbydes. Disse tærskelværdier er forskellige for bygge- og anlægsarbejder samt tjenesteydelser og varekøb. Værdien af den udbudte opgave er afgørende for hvilket regelsæt, der skal anvendes, og dette omtales nærmere nedenfor.

De nyeste tærskelværdier kan findes på:

<https://www.kfst.dk/udbud/udbudsregler/taerskelvaerdier-2022-og-2023/taerskelvaerdier-2024-og-2025/>

4.1.1 Beregning af kontraktværdien

Det er en opgaves kontraktværdi (opgavens økonomiske omfang), sammenholdt med tærskelværdierne, der afgør, hvordan en opgave skal udbydes.

Vurdering af kontraktværdien skal ske efter bedste saglige skøn og i form af en reel vurdering, som efterfølgende kan dokumenteres.

I vurderingen medtages samtlige ydelser inden for samme kategori – enten bygge- og anlægsarbejder (entrepriser) eller tjenesteydelser (rådgivning) eller varekøb – dvs. inklusiv optioner, herunder evt. forlængelser af kontrakten, præmier eller betalinger til tilbudsgivere, bygherreleverancer, delydelser m.m.

En kontrakt må ikke opdeles med det formål, at omgå Udbudslovens bestemmelser.

4.2 Rådgivningsydelser

For indkøb af tjenesteydelser (rådgivning) under tærskelværdien, skelner Udbudsloven mellem om indkøbet indeholder en klar grænseoverskridende interesse eller ej.

Rådgivningsydelser er udbudsmæssigt en tjenesteydelse, der for *kontrakter uden klar grænseoverskridende interesse under tærskelværdien*, skal udbydes efter nedenstående regelsæt, retningslinjer og anbefalinger, og med de angivne udbudsprocedurer. Alle beløb er danske kroner eksklusiv moms.

Kontraktværdi mindre end 500.000 kr.		
Udbudsprocedure (gældende lovgivning)	RM retningslinjer (skal følges)	Anbefalinger
Ingen udbudsregler/-pligt. Skal afspejle markedsvilkår (jfv. almindelige forvaltningsretlige principper).	Gældende nationale udbudsregler følges.	Markedsmæssige vilkår kan sikres ved, at der gennemføres en markedsaf-dækning og på grundlag af denne indhentes 1 eller 2 skriftlige tilbud. Der kan udbydes og anvendes ram-meaftaler evt. på tværs af driftsen- hederne.

Kontraktværdi større end 500.000 kr. og mindre end 1.644.638kr. (2024/2025)		
Udbudsprocedure (gældende lovgivning)	RM retningslinjer (skal følges)	Anbefalinger
Indkøbet skal ske på markedsmæssige vilkår jf. udbudslovens afsnit V.	Gældende nationale udbudsregler følges med følgende retningslinjer: Markedsmæssige vilkår sikres ved, at der på grundlag af et entydigt tilbudsgrundlag indhentes 2 til 3 skriftlige tilbud.	Der kan udbydes og anvendes ram-meaftaler evt. på tværs af driftsen- hederne.

Kontraktværdi større end 1.644.638kr. (2024/2025)		
Udbudsprocedure (gældende lovgivning)	RM retningslinjer (skal følges)	Anbefalinger
Offentligt udbud. Begrænset udbud. Udbud med forhandling med forudgående bekendtgørelse. Projektkonkurrence. Konkurrencepræget dialog. Innovationspartnerskab. Udbud med forhandling uden forudgående bekendtgørelse.	Gældende EU udbudsregler følges.	Der kan udbydes og anvendes rammeaftaler evt. på tværs af driftsenhederne.

4.2.1 Rådgiverkontrakter, særregel

Såfremt en rådgivningsydelse under tærskelværdien vurderes værende med klar grænseoverskridende interesse, skal reglerne i Udbudslovens afsnit IV følges.

4.2.2 Delydelser

For udbud efter Udbudsloven gælder en regel om undtagne ydelser. Grænsen for den enkelte delydelse er for tjenesteydelser på 595.344 kr. (2024/2025).

Den samlede værdi af de delydelser, der håndteres på denne måde, må ikke overstige 20 % af den samlede kontraktværdi.

4.3 Varekøb

Varekøb og tjenesteydelser udbydes efter stort set de samme retningslinjer, hvorfor der henvises til ovenstående afsnit.

Regler vedrørende undtagne delydelser er også gældende for varekøb.

4.4 Entrepriser

Udbud af entrepriseydelser er omfattet af tilbudsloven eller udbudsloven – afhængigt af den forventede samlede kontraktværdi.

Nedenstående oversigter angiver hvilket regelsæt, der gælder for forskellige forventede, samlede kontraktværdier, samt mulige udbudsprocedurer. Alle beløb er danske kroner eksklusiv moms.

Kontraktværdi mindre end 300.000 kr.		
Tilbudsloven.		
Udbudsprocedure (gældende lovgivning)	RM retningslinjer (skal følges)	Anbefalinger
Offentlig licitation. Begrænset licitation med prækvalifikation. Begrænset licitation uden prækvalifikation. Underhåndsbud (min. 1 stk.).	Gældende nationale udbudsregler følges med følgende retningslinjer: Ved anvendelse af underhåndsbud (min. 1 stk.) skal der foreligge et entydigt tilbudgrundlag og et skriftligt tilbud.	Der kan udbydes og anvendes ram-meaftaler evt. på tværs af driftsenhederne. Tilbudslovens muligheder for for-handling kan benyttes, hvor det er hensigtsmæssigt.

Kontraktværdi større end 300.000 kr. og mindre end 3.000.000 kr.		
Tilbudsloven.		
Udbudsprocedure (gældende lovgivning)	RM retningslinjer (skal følges)	Anbefalinger
Offentlig licitation. Begrænset licitation med prækvalifikation. Begrænset licitation uden prækvalifikation. Underhåndsbud (min. 2 stk.).	Gældende nationale udbudsregler følges med følgende retningslinjer: Ved anvendelse af underhåndsbud (min. 2 stk.) skal der foreligge et entydigt tilbudgrundlag og skriftligt tilbud. Kredsen af tilbudsgivere må ikke være den samme ved hvert udbud.	Der kan udbydes og anvendes ram-meaftaler evt. på tværs af driftsenhederne. Tilbudslovens muligheder for for-handling kan benyttes, hvor det er hensigtsmæssigt.

Kontraktværdi større end 3.000.000 kr. og mindre end 10.000.000 kr. (RM grænse mindre/større opgaver).		
Tilbudsloven.		
Udbudsprocedure (gældende lovgivning)	RM retningslinjer (skal følges)	Anbefalinger
Offentligt udbud. Begrænset licitation med prækvalifikation. Begrænset licitation uden prækvalifikation.	Gældende nationale udbudsregler følges med følgende retningslinjer: At det for at opnå størst mulig konkurrence under indtryk af opgaven og markedssituationen er udgangspunktet, at alle bygge- og anlægsopgaver udbydes i offentlig licitation eller begrænset licitation med forudgående prækvalifikation. Såfremt det i en konkret sag vurderes mest hensigtsmæssigt, kan der anvendes begrænset licitation uden prækvalifikation.	Der kan udbydes og anvendes ram-meaftaler evt. på tværs af driftsenhederne. Ved totalentrepriseudbud anvendes mest hensigtsmæssigt begrænset licitation med forudgående prækvalifikation. Tilbudslovens muligheder for for-handling kan benyttes, hvor det er hensigtsmæssigt.

Kontraktværdi større end 10.000.000 kr. og mindre end 41.212.688,- kr. (2024/2025)		
Tilbudsloven.		
Udbudsprocedure (gældende lovgivning)	RM retningslinjer (skal følges)	Anbefalinger
Offentligt udbud. Begrænset licitation med prækvalifikation. Begrænset licitation uden prækvalifikation.	Gældende nationale udbudsregler følges med følgende retningslinjer: At det for at opnå størst mulig konkurrence under indtryk af opgaven og markedssituationen er udgangspunktet, at alle bygge- og anlægsopgaver udbydes i offentlig licitation eller begrænset licitation med forudgående prækvalifikation. Såfremt det i en konkret sag vurderes mest hensigtsmæssigt, at gennemføre udbuddet som begrænset licitation uden prækvalifikation, skal der argumenteres separat herfor i forbindelse med den politiske behandling.	Der kan udbydes og anvendes rammeaftaler evt. på tværs af driftsenhederne. Ved totalentrepriseudbud anvendes mest hensigtsmæssigt begrænset licitation med forudgående prækvalifikation. Tilbudslovens muligheder for forhandling kan benyttes, hvor det er hensigtsmæssigt.

Kontraktværdi større end 41.212.688,- kr. (2024/2025)		
Udbudsloven.		
Udbudsprocedure (gældende lovgivning)	RM retningslinjer (skal følges)	Anbefalinger
Offentligt udbud. Begrænset udbud. Udbud med forhandling med forudgående bekendtgørelse. Konkurrencepræget dialog. Innovationspartnerskab. Udbud med forhandling uden forudgående bekendtgørelse.	Gældende EU udbudsregler følges.	Ved totalentrepriseudbud anvendes mest hensigtsmæssigt begrænset udbud eller udbud med forhandling med forudgående bekendtgørelse.

4.4.1 Entreprisekontrakter, særregel

Vurderes det at kontrakten har klar grænseoverskridende interesse, skal der anvendes en udbudsform, der sikrer en passende grad af offentlighed.

4.4.2 Delydelser

For udbud efter udbudsloven gælder en regel om undtagne delarbejder. Dette betyder for et bygge- og anlægsarbejde, at et delarbejde, hvis værdi er mindre end 7.441.800 kr. (2024/2025), ikke skal udbydes i henhold til udbudsloven og ej heller i henhold til tilbudsloven. Dog må den samlede værdi af de således

undtagne ydelser ikke overstige 20 % af projektets samlede kontraktværdi.

4.5 Fastlæggelse af udbudsprocedure og -form

Der findes forskellige måder at udbyde og kontrahere bygge- og anlægsopgaver. Principielt kan skelnes mellem fag-, stor- og hovedentreprise hvor bygherren antager rådgivning, der færdigprojekterer det ønskede projekt inden det udbydes til den entreprenørsammensætning, der vurderes mest optimal i det enkelte projekt – og så f.eks. totalentreprise, som en repræsentant for de samarbejdsformer, hvor bygherren lader en ekstern part have den samlede koordinering og planlægning af både projektering og entreprisearbejder. Herved overdrager bygherren en del af beslutningskompetencen i projektet til den eksterne part; f.eks. endelig udformning, konstruktions- og materialevalg, valg af underentreprenører m.v. og fraskriver sig således indflydelse på en række andre parameter i byggesagen, til gengæld for bl.a. et reduceret koordineringsansvar.

Det er bygherren, der ud fra en vurdering af opgavens karakter, tidsplan, konkurrencesituation m.v. vælger den udbudsform, der findes mest velegnet til den aktuelle opgave. Bygherren bør ved valg af entrepriseform tage højde for blandt andet bygherrens kontrolbehov, byggeriets kompleksitet, risici, brugerønsker, samt prioritering af tid, pris og kvalitet samt behov for tidlig budgetsikkerhed.

Udgangspunktet for valg af udbudsprocedure er, at alle opgaver udbydes således, at der opnås størst mulig konkurrence under indtryk af opgavens størrelse og markedssituationen.

Regionsrådet har på mødet d. 24. januar 2024 ifm. godkendelse af dette Bygningsreglement også godkendt generelle retningslinjer for fremtidige udbud, som vil fremgå i et administrativt appendiks.

Udbudsstrategien skal forelægges Regionsrådet til godkendelse.

5. Økonomistyring

5.1 Økonomi

5.1.1 Generelt

Regionens delegerings- og kompetencefordelingsregler fastsætter, hvilke økonomiske beslutninger der træffes af regionsråd, forretningsudvalg henholdsvis administrationen.

De generelle regler for anlægsbevillinger fremgår af bevillings- og kompetencereglerne i det årlige budget.

Den økonomiske styring af byggeopgaven omfatter økonomisk kontrol, rapportering, regnskabsaflæggelse og revision. Styringen varetages på grundlag af det godkendte formål og budget for byggeopgaven.

5.2 Anlægsbevilling

Det er alene Regionsrådet, der kan give anlægsbevillinger både til projektering og udførelse af byggeriet.

Der skal være afgivet anlægsbevilling og rådighedsbeløb, før der kan afholdes udgifter på et anlægsprojekt.

5.3 Økonomistyring

5.3.1 Økonomisk kontrol og rapportering

Det er et krav, at der foretages en effektiv økonomistyring.

Bevillingshaver følger løbende op på forventet mer-/mindreforbrug i forhold til bevilling og rådighedsbeløb.

Forventede afvigelser og forklaringer herpå skal indarbejdes i økonomirapporterne.

Der skal udarbejdes retningslinjer for risikostyring af væsentlige anlægsprojekter. Det vil sige anlægsprojekter med meget stor beløbsmæssig størrelse, korte tidsfrister, meget lange anlægsforløb og anden usikkerhed.

5.3.2 Anlægsregnskab

Der aflægges et anlægsregnskab efter arbejdets afslutning.

Anlægsregnskaber på 100 mio. kr. eller derover skal revideres af revisionen inden efterfølgende forelæggelse for regionsrådet.

Anlægsregnskaber under 100 mio. kr. revideres af revisionen i forbindelse med årsregnskabet. Anlægsregnskaber på 10 - 100 mio. kr. forelægges på særskilt sag til regionsrådet, mens anlægsregnskaber under 10. mio. kr. aflægges sammen med årsregnskabet.

Som udgangspunkt skal anlægsregnskabet aflægges i samme regnskabsår, som der sker ibrugtagning.

5.3.3 Indeksregulering af anlægsbudgettet og entreprisesummen

Regionens budgetter for bygge- og anlægsopgaver er som et generelt princip knyttet til byggeomkostningsindeks for boliger. For byggeprojekter med en anlægsbevilling på 10 mio. kr. eller derover, gennemføres der en efterregulering af prisniveauet i regnskabsåret og dermed af rådighedsbeløbet, når byggeomkostningsindekset for 2. kvartal er udmeldt af Danmarks Statistik.

5.4 **Ansvar og kompetence**

Direktionens, forretningsudvalgets og regionsrådets godkendelse kræves ved ændringer i byggeopgaven, der medfører, at byggeopgaven opfylder et andet behov eller en anden funktion end forudsat i det godkendte grundlag, eller hvis opgavens omfang ændres væsentligt.

Beløb, afsat til imødegåelse af uforudseelige udgifter, kan af den anvisningsberettigede anvendes til dækning af udgifter, som følge af uforudseelige merydelser i forbindelse med det godkendte projekt.

6. Henvisninger

Standarddokumenter

Byggeregulativets bestemmelser understøttes og detaljeres af en række standarddokumenter, kontraktparadigmer og vejledninger. Som bilag til Byggeregulativet vil der løbende kunne oprettes administrative appendikser, der understøtter intentionerne i, og implementeringen af regulativet.

Region Midtjyllands hjemmeside:

<https://www.rm.dk/om-os/info-til-samarbejdspartnere/byggeri-og-ejendomme/retningslinjer/>

